

СЕКЦІЯ 2.

МІСТОБУДІВНА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ РОЗУМНИХ МІСТ

Митяєв Микола Михайлович
аспірант кафедри земельного кадастру
Науковий керівник:

Новаковська Ірина Олексіївна
д. е. н, проф., професор кафедри земельного кадастру
Національний університет
біоресурсів і природокористування України, Україна

ЕКОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

Урбанізація, будучи результатом економічного розвитку, одночасно створює численні виклики для довкілля. Сьогодні міста є центрами не лише економічної та соціальної діяльності, але й основними джерелами екологічних проблем: забруднення повітря, води, зниження біорізноманіття, перевантаження інфраструктури. У зв'язку з цим, вона є основою сталого розвитку урбанізованих територій та в Україні, в умовах війни, набуває додаткового виміру. Поряд з економічними та соціальними викликами, військові дії значно посилюють екологічні проблеми, що вже виникли на урбанізованих територіях. Знищення інфраструктури, забруднення довкілля та втрата природних ресурсів ставлять перед містами завдання забезпечення не тільки економічної, а й екологічної стійкості, що вимагає нових підходів до просторового планування.

Екологічна стійкість — це стан міських систем, при якому природа та людина співіснують у гармонії. Зокрема, це вміння міст адаптуватися до змін у довкіллі, не шкодячи природним ресурсам і зберігаючи біорізноманіття. В умовах інтенсивної урбанізації, де міста займають дедалі більшу частину території, екологічна стійкість стає важливою умовою для забезпечення сталого розвитку. Без належної уваги до екологічних аспектів, швидка урбанізація може призвести до серйозних наслідків, таких як деградація ґрунтів, забруднення водних ресурсів, нестабільність клімату, а тим більше в умовах збройного конфлікту та післявоєнної перебудови. [1,2]

Основними факторами, що визначають екологічну стійкість урбанізованих територій, є промислова діяльність, транспорт, будівництво та використання природних ресурсів. Внаслідок високої щільності населення і зростаючих вимог до житлової та комунальної інфраструктури, міста зіштовхуються з труднощами в управлінні водними ресурсами, сміттям, енергоспоживанням. Забруднення повітря та води, недостатнє управління відходами, деградація зелених зон — ці проблеми суттєво впливають на екологічну стійкість і якість життя міських мешканців. [3,4]

Для досягнення екологічної стійкості урбанізовані території повинні впроваджувати низку стратегій, спрямованих на зменшення негативного впливу на довкілля. Однією з таких стратегій є розвиток зелених інфраструктур, таких

як парки, зелені дахи та вертикальні сади, які допомагають знижувати рівень забруднення повітря, а також зберігати біорізноманіття. Важливою складовою є енергозбереження, впровадження відновлюваних джерел енергії та ефективного використання ресурсів. Розвиток сталого транспорту — перехід до електричних та безвуглецевих транспортних засобів — також є невід’ємною частиною стратегії. [3,4]

Важливим елементом також є управління водними ресурсами, зокрема, створення систем збору та повторного використання дощової води, очищення стічних вод, а також використання екологічно чистих технологій для управління відходами. Всі ці стратегії сприяють не лише покращенню екологічної ситуації, але й підвищенню якості життя міських мешканців.

Основою для сталого розвитку є інтеграція екологічної стійкості у міське планування. Це передбачає не лише збереження природних ресурсів, але й включення екологічних аспектів у кожен етап міського розвитку: від планування до реалізації інфраструктурних проектів. Важливо розвивати міста з урахуванням принципів сталого розвитку, де кожен аспект, від транспорту до житлових районів, буде розроблений з максимальним урахуванням екологічних норм та стандартів.[5,6]

Новий «зелений» курс взяли на озброєння уряди багатьох країн світу, а також провідні світові організації, про що свідчать програмні документи (Рис. 1)

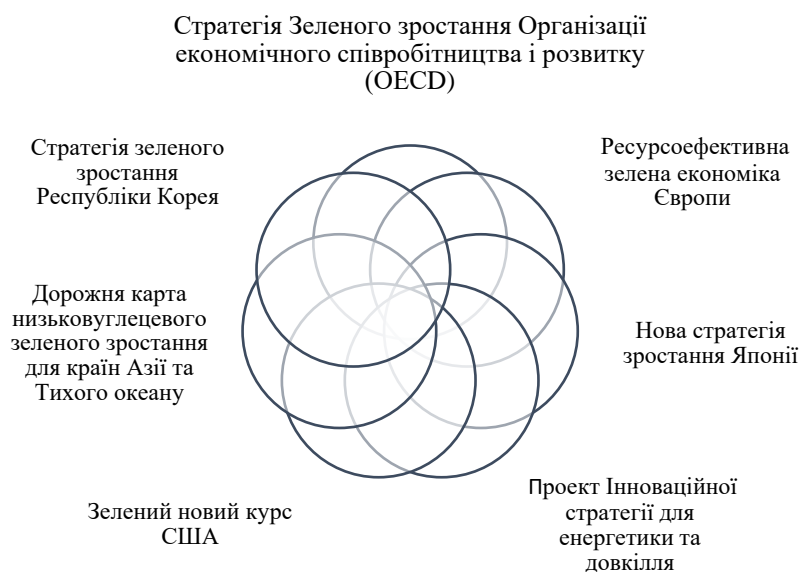

Рисунок 1. Новий «зелений курс» урядів світу

У світі є чимало прикладів міст, які активно впроваджують стратегії екологічної стійкості. Наприклад, Копенгаген, який став одним з лідерів у сфері сталого розвитку, активно використовує відновлювані джерела енергії та має амбіційні плани стати найбільш екологічно чистим містом у світі.

У Києві також проводяться ініціативи щодо збереження зелених зон, розвитку альтернативних джерел енергії та створення екологічних житлових комплексів.

Незважаючи на те, що в Україні є можливості для покращення екологічної стійкості урбанізованих територій, існують і суттєві виклики. Серед них — недосконала інфраструктура для ефективного управління відходами, недостатня

увага до «зеленого» містобудування, а також обмежене фінансування екологічних проєктів. Однак, завдяки наявним ресурсам та розвитку екологічної свідомості, українські міста мають потенціал для впровадження сучасних технологій сталого розвитку. [5,6]

Екологічна стійкість є основою сталого розвитку урбанізованих територій. Успішна інтеграція екологічних принципів у міське планування сприяє не лише збереженню природи, але й покращенню якості життя громадян. Для досягнення цього необхідно активно впроваджувати зелені технології, модернізувати інфраструктуру та створювати міста, де природа і людина можуть співіснувати в гармонії.

Список використаних джерел

1. Збірка кейсів «Європейські практики екологічної відповідальності та свідомого споживання» [Текст] / М-во освіти і науки України, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара; О.А. Зінченко, Приварникова І.Ю., В.С. Яковенко, Редько В.С., Пащенко О.В., Дніпро : 2023. 172 с
2. Про затвердження Плану дій «Зелене місто» для міста Києва: рішення Київської міської ради від 02.11.2023 р. № 7286/7327: URL: <https://kmr.gov.ua/sites/default/files/7286-7327.pdf>
3. План дій «Зелене місто» для м. Києва, 2022, 175 с. URL: https://kmr.gov.ua/sites/default/files/613-dodatok_plan_diy_zelene_misto_dlya_mista_kyueva.pdf
4. Новаковська І.О., Митяєв М.М., Байрачний О.Л. Детальний план території як інструмент сталого розвитку. Наукові інновації та передові технології. 2024. № 7(35). С. 666-676. DOI : [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7\(35\)-666-676](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7(35)-666-676)
5. Novakovska I., Mytiaiev M. Spatial planning of nature conservation and recreational areas: modern approaches and strategies: the Proceedings of the 7th International Scientific and Practical Conference «Scientific Paradigm in the Context of Technologies and Society Development». July 16-18, 2024. Geneva, pp. 140-142. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.2024.208>
6. I. Novakovska, L. Datsenko, O.Kustovska, S.Titova, M.Dubnytska, V. Groza (2024). Spatial Planning and Natural Risks: Synergy for Sustainable Development. Achieving Sustainable Business Through AI, Technology Education and Computer Science. P. 237-337. DOI : 10.1007/978-3-031-71213-5
7. Novakovska I., Bavrovska N., Tykhenko O., Stetsyuk M., Tsvyakh O. Implementation of the principles of sustainable development for the formation of environmentally safe land use of transport. Moderní aspekty vědy: XXIX. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut S.R. O. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut S.R.O., 2023. p 82-126. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/mono>

Environmental sustainability as the basis of sustainable development of urbanized areas

Abstract The article examines the challenges and opportunities for ensuring the environmental sustainability of urbanized areas in conditions of intensive urbanization and armed conflict. Modern approaches to spatial planning aimed at reducing the negative impact on the environment are analyzed. The experience of countries implementing environmentally oriented strategies is studied, in particular, the use of green infrastructure, renewable energy sources and sustainable transport. Recommendations are proposed for the integration of environmental principles into the development of urban areas of Ukraine in order to improve the quality of life and harmonize the relationship between nature and man.

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали V Міжнародної
науково-практичної конференції**

19 грудня 2024 року

Конференцію присвячено пам'яті Леоніда Яковича Новаковського,
академіка НААН України, доктора економічних наук, професора,
Почесного землевпорядника України, Заслуженого діяча науки і техніки України

Київ 2025

УДК 332.36

Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 грудня 2024 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. 103 с.

Видання містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the V International scientific-practical conference "Formation of sustainable land use: problems and prospects". The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
(протокол № 2-2 від 24 лютого 2025 р.)

ISBN 978-617-8571-19-1

© Інститут землекористування НААН України, 2025
The Institute of Land Management of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 2025